

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
*manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis undecimo
mensis Januarii, Anno Domini M, DCC. LIX.*

P R Æ S I D E.

M. MAXIMILIANO-JOSEPHO LEYS, Doctore Medico.

Utrum in Physiologiâ, cognitiones Physicæ certæ solæ sint admittendæ?

I.

Artis utilitas singulari voluptate perfundit civem optimum qui agendo, vigilando & bene consulendo, reipublicæ cuius pars digna haberi desiderat, debitum exsolvit: quanto magis eum delectat certa principiorum quibus ars illa nititur, cognitio! Totus in investiganda eorum veritate incumbit, nec ab incæpto desistit, donec eam assequatur; semel autem eam assecutus, maximam expetit suavitatem quæ veluti umbra solem, sic veri perf-

A

(a) Boerhaav.
orat. de stud.
Hipp.

(b) Mead.
orat. Harve-
na. Diodor.
ficul.

(c) Mead. ib.
Perit. Leg.
Artic.

(d) Mead. ib.
(e) Hippoc.
de decenti
ornatu.

picientiam sequitur *. Cuilibet scientiæ sua sunt principia magis aut minus perspicua. Medicina quæ cæteras omnes scientias & artes utilitate præcellit, ipsas etiam principiorum suorum perspicuitate & certitudine multum superat, tantisque commodis labores & vigilias Medicæ compensat; æquis scientiarum ita rudis ut Medicinam Physicæ partem esse ignoret quæ illi evidentiam suam communicat? Indè (a) sine dubio professionis nostræ gloria & bonos, nam ab omni ævo & in omni regione animos sibi devinxit non solum id quod utile est sed id quod certum. (b) In Ægypto, sacro titulo insigniebantur libri Medici, Medicinamque excoluerunt Reges; maximi viri apud Græcos illam calluerunt; Athenis (c) lege fuit cautum ne quis servus Medicinam disceret; (d) denique tanto in pretio fuit ars nostra apud Smyrnæos ut nomina Medicorum Deorum salutarium imaginibus in nummis adjunxerint. (e) *ἡ ἰατρικὴ φιλοσοφία ἰσχυρὰ.*

* Summum bonum in voluptate ex veritate cognitione percepta consistere existimant. Tschirnhausen. Med. Ment. & corp. Wolf. horæ subces.

I I.

MEDICINA est scientia cujus ope sanitas præsens servatur, amissa verò restituitur: dividitur in Physiologiam, Pathologiam, Semeioticen, Hygiënem & Therapeuticen, quæ partes Physicæ dici possunt; in his enim perpenduntur varii status corporis humani tum sani tum ægrotantis, quæcumque corpus tum in semetipsum, tum in alia agit, quæque pati potest ab aliis corporibus; dum accuratam corporum, omniumque eorum affectionum tradit Physica. Mechanica, Hydraulica, Hydrostatica, Optica, Astronomia, historia Aeris, Ventorum, Aquarum, Soli, quæ tanti sunt usus in arte Apollineâ, pertinent ad Physicam. Hinc sanè elucescit Physicæ & medicinæ tam arcta conjunctio ut plures apud populos invaluerit usus Physici nomine Medicum donandi. Eadem igitur methodo utraque tractanda venit scientia. Quò penitiùs arcana Naturæ scrutamur, eò certiores simus Deum cum pondere, numero & mensura orbem creasse. Ut cognitionem rerum certam acquiramus, omnia ponderanda, numeranda, metienda. His peractis fatebimur (a), mentem humanam, theoriâ Experientis non suffultâ, ne unius quidem Phænomeni rationem reddere posse in Medicina. (b) [Non in humani profectò ingenii acumine sita est ars præstantissima, quam diligens, accurata, sagax notatio Naturæ atque animadversio peperit. Ratum itaque & inconcussum maneat, nihil pro vero aut certo in Medicinâ admittendum, nisi quod per sensus ostenderit & confirmaverit Experientia. (c) Opinio in Medicinâ in crimen vertitur tam adhibentibus: his vero qui eâ in se ipsi sunt, perniciem afferit.]

(a) Locke.
Essai sur l'Entendement.

(b) Baglivi,
prax. med.
lib. 1. cap. 1.

(c) Hippoc.
de decenti
ornatu.

I I I.

PHYSIOLÓGIA est scientia corporis humani sani quæ non tantum stabilitur generalibus Medicinæ principiis cujus pars prima habetur, sed de suo dives peculiaribus gaudet argumentis, quibus probatur cognitiones physicæ certas in ea requiri. Physiologia verbis græcis *λογος φυσικός* constat, id est de Natura sermo; ex qua etymologia deducitur solam Naturam esse observandam, quæ sunt, non quæ esse possunt exponenda. Aliunde Physiologia est scientia, in omni autem disciplina quæ hoc nomine gloriari vult, cuncta

sunt demonstranda & ab ea opiniones & hypotheses sunt arcendæ (a) ne confabulandi & garriendi ars dicatur. An verba Magistrorum desideras; audi vix satis laudatum Boerhaave de corporis sani œconomia cognoscenda præcipientem: (b) *Natura hac in parte disciplina Medica unice docet castâ tuens Anatome ministrâ.* (c) *Natura corporis principium sermonis in arte Medica.*

(a) Sydenham præfat.

(b) Boerhaave orat. de honore Medici servitute.

(c) Hippoc. de locis in hom.

(a) Baco vet. rulam.

I V.

NON (a) fingendum aut excogitandum, sed inveniendum quid Natura faciat aut ferat. Sic verum innotescit ex constanti repetitorum periculorum eventu. Sic in Physiologicis constituitur evidentia Physica quæ externis & veris sensationibus producitur. Solæ igitur viæ quæ ad veritatis templum ducunt sunt Observationes & Experimenta; gradum repente sistamus cum defunt hæc lumina, ne quasi totidem Ixiones nubem pro Deâ seu falsum pro vero amplectamur. Illa quidem certa rerum cognitio, si semper in Physiologicis compararetur; tutiorem in ea redderet Matheos usum; non enim nisi gravissima de causa conqueruntur (b) multi (c) *velocitates incomptas, figuras incognitas, meatuum obscuritates, elementorum generalia, pro claris atque distinctis demonstrationum fundamentis sæpius admitti*; unde, bonis hinc, indè malis quæ Matheos cultores secum invehunt, æquâ lance ponderatis, rectè ambigitur, plura-ne profutura alliciant quàm nocitura deterreant, ita ut forsan Physiologia felicius careret commodis quæ tot incommodis librarentur, vel etiam superantur. (d) *Data*, quibus problemata ad Physiologiam pertinentia solvuntur, depromi debent ex Observatione & Experientia accuratè insituta & sæpius repetita; si verò defunt sufficientia *data* aut horum non nulla falsa sint, *Mathematica Methodo* tractantur *sed non certitudine*. Investigemus & perpendamus Phænomena Naturæ; illam sequendo Ducem, ne vel latum quidem unguem à recto tramite discedemus; id nobis sufficiat, Physiologia his innixa fundamentis vera est, quibus si caruerit id cuique persuasum sit, eam alienam fore à Natura cuius si in Pathologiâ * Servi & imitatores dici volumus, observatores tantum in Physiologiâ haberi debemus. Parrior erit nostrarum cognitionum numerus, sed ignorare potius quam errare sapientis est.

(b) Zuinger! Lancisi, de Haller.

(c) Boerhaave, orat. de commend. stud. Hippocrar.

(d) Michellotti, de separ. fluid. præloq.

* Boerhaave orat. de honore Med. servit. honos Medici eo solo continetur quod sit *Natura servulus.*

V.

QUÆRET fortasse aliquis an Medicus ita dirigi debeat ad filum Observationis & Experientiæ ut nunquam possit ab iis recedere? An non quandoque profit scientiis præter evidentiam exspatiari, modo e clarissimo ejus fulgore quo cognita splendidissime illustrantur, quidam scintillant igniculi quorum lux confurgenti similis Auroræ solem ipsum, non quidem præstant, sed quodam modo spondent oriturum? Equidem conjecturis indulgere dulce est. At Physica vel Physiologica ænigmata arte Œdipi non solvuntur. Solius Naturæ vestigia nobis sunt religiose observanda, ut eam deprehendamus, ejusque arcana eruamus. Hypotheses struendo, ad pueros ludentes proximè accedimus; hi deficiente materiâ & robore, domos foliis luforiis ædificant, tenui ludibria vento, (a) *Sic opinionum commenta delet dies.*

(a) Cicero; de natura Deor.

(b) Wolf. in
Ontologiâ.

(c) Harvæd
de motu cor-
dis Exercit. I. a.

Verum inquiet alius, quid suspicionem removebit rem fieri non potuisse; ex causa diversa ab ea quam attulisti? In promptu est solutio: ut certi sumus in Physica rationem quam assignamus esse genuinam, (b) probandum est 1°. Existentiam rei quæ pro causa datur, 2°. illius existentiam necessario produci Phænomena explicanda. Sit in exemplum celeb. (c) Harvæi experimentum: *apertâ arteriâ quâvis in Animalî vivo, unius penè semihora spatîo sanguis ex toto corpore exhauritur tam ex arteriis quam ex venis; sed Animalî morituro, non potest e maximis arteriis plusquam media pars elici.* Dissimilis eventus ratio in sanguinis circulatione invenitur; ut physicè certa & genuina pronuntiari possit, sufficit, probatò priùs invictè sanguinis circuitu, omnia experientia Harveana Phænomena posse explicari.

Ergò in Physiologiâ, cognitiones Physicè certæ, solæ sunt admittendæ;

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

*M. Alexander-Dionysius
Diener, Bibliotheca
Facultatis Præfectus.*

*M. Claudius - Franciscus
Grandclaus, Eques, Sta-
nislai Poloniarum Re-
gis, Lotharingie & Bar-
ri Ducis Consiliarius &
Medicus, necnon Ana-
tomes & artis obstetri-
ciæ in gratiam Matro-
narum Professor.*

*M. Joannes - Jacobus
Bellerefe.*

*M. Carolus Geille de Saint
Leger.*

*M. Joannes - Francis-
cus Clemens Morand,
Eques, Regiæ Societatis
Lugdunensis Socius, &
Regii Medicorum Nan-
cieanorum Collegii So-
cius Honorarius.*

*M. Michaël - Philippus
Bouvard, Regiæ Scien-
tiarum Academia So-
cius.*

*M. Jacobus - Ludovicus
Alleaume, Militarium
Nosocomiorum ad Re-
gis exercitum Medicus,*

M. Martinus Nouguez.

*M. Michaël - Josephus
Majault.*

Proponebat Parisiis ACHILLES-GUILLELMUS LE BEGUE
DE PRESLE, Aurelianensis, Doctor Medicus Remensis, Saluber-
rimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, Theos Author,
A. R. S. H. 1759.

A SEXTA AD MERIDIEM,

Typis Viduæ QUILLAU, Universitatis & Facultatis Med. Typographi, 1759.